

Homenatge a Joan Cuscó

Paraules de Joan Vilacasas

El dia 17 de desembre de 1998, cent-cinquanta persones, representatives de la major part dels col·lectius culturals sabadellencs, s'aplegaren en el restaurant Urpí per oferir un sopar d'homenatge a Joan Cuscó per haver fundat i mantingut durant vint anys la revista *Quadern*. En el transcurs de l'acte, el President de la Fundació Amics de les Arts i de les Lletres, Manuel Costa, lliurà a l'homenatjat el Premi Quadern que el Patronat de la Fundació li havia concedit per unanimitat. A continuació, el pintor i escriptor Joan Vilacasas feu l'elogi del guardonat.

Joan Cuscó dirigint-se als assistents

PERE FARRAN

Senyores, senyors Permeteu-me unes breus consideracions sobre LA CEBA DE SABADELL o CEBALLUTS FINS A LA TOMBA. Quatre paraules d'adhesió a un sabadellenc ceballut, coblement amic i admirat per la seva difícil tasca de fundador de *Quadern*, una publicació tan notable que ha arribat al número 118, no solament sense falles, sinó anant a més cada vegada, sense vantar-se'n ni volent parar la circulació, ni esperant l'aplaudiment ciutadà en acció de gràcies. Un treballador d'aquells que episòdicament, de tant en tant, de molt tant en tant,

dóna casa nostra. L'il·luminat que, a empenes i a rodolons, amb una tenacitat inesgotable arriba a emplenar amb els seus 118 números, l'espai de les rares publicacions que normalment no sobrepassen la mitja dotzena.

Sé prou bé, per experiència pròpia, l'esforç que comporta la creació i continuïtat d'una edició d'aquest tipus. A Barcelona, als bons temps de la Sala Gaspar, quatre pintors, un escultor i un crític, intentàrem la peripècia del *0 Figura*, zero figura, que molts, desconexors del vocabulari pictòric internacional, havien batejat equivocada-

ment, confonent el zero amb la lletra o, com a una exclamació: "Oh Figura", si bé hi cabia així mateix, la interpretació en un sentit més surrealista, con una empecada de la ment poètica del nostre Josep Vicenç Foix: "O figura, o paisatge, o natura morta o res". No cal dir la feina que tinguérem explicant a tort i a dret que el zero figura a que ens referíem, era la mida més petita que es fa amb tela i bastidor, 18 x 14 centímetres. L'aventura reeixí, tingué el seu èxit. Plogueren les felicitacions, sorgí el col·leccionista, però malgrat tots aquests estímuls, el *0 Figura* s'es-

Joan Cuscó i Joan Vilacasas

PERE FARRAN

troncà al número set. Perquè? Podien ser tantes les respostes...Qüestió econòmica? No. Els Gaspar en cap moment van tocar l'aixeta. El fet era que tot el pes de la realització havia recaigut sempre sobre una sola persona, sempre la mateixa. Una mena de Joan Cuscó que no tingué la seva resistència i que després del setè número llençà la tovallola: un sabadellenc barbut, esgotat, abatut. Un servidor de vostès.

I ara, avui, per fer un retrat d'aquest Joan Cuscó coratjós, veí meu de tota la vida, domiciliat ell a la carretera de Barcelona i jo al carrer de Duran, a quatre passes l'un de l'altre. Ell en zona terriblement transitada i jo en un carrer ben silenciós, ben mort, després de l'incendi que destruï anys ha, la gran fàbrica que hi havia just davant de casa meva. Un carrer tan silent, tan com d'altre temps, que la gent del veïnat, al pic de l'estiu, hi sortia a prendre la fresca i a fer petar la xerrada, i els diumenges cap al tard, a passar llista dels clients assidus que invariablement es deixaven caure a *Ca La Negra* una casa de senyores,

Joan Cuscó ensenyant el guardó Premi Quadern

PERE FARRAN

que també en deien casa de vici o casa de barrets.

- Au. Ja ve el el senyor Morrerres.
- Oh, sí. És que cada diumenge...
- I la seva senyora als llims, pobreta.
- I tant ! Cada vespre al rosari parroquial ella.

Ves per on, de quina manera, el nexa d'unió del nostre veïnatge era el vell prostíbul del carrer de Mina i el solar d'una fàbrica que no s'ha edificat mai més. I si no volem caure en el tòpic d'erigir un monument literari al nostre homenatjat d'avui, exaltant els seus mèrits, allò tantes vegades repetit del cor del poble, forçosament, per no quedar-nos curts, hem de recórrer al diccionari buscant l'adjectiu o adjectius justos. Què n'hem de dir, com l'hem de qualificar l'home que des dels seus catorze anys se situa en aquella posició tan i tan sabadellenc, que alterna el taulell, l'escriptori, el mostrarri i l'hipotètic client, amb la biblioteca, les exposicions d'art, les conferències...En una paraula, la vida cultural de la ciutat, vivint-la ben de prop, volent militar-hi de totes totes, i aconseguint esforçadament la creació d'una publicació ben digna: el *Quadern*.

Imagino l'esclat de llibertat que per a ell devia representar l'abraçada al seu successor, al seu fill, passant-li en íntima i breu cerimònia, taulells, peces, guix blau, mostraris, tisoires, plegadors i clients. L'encaixada de consuetud i el comiat de sempre: "Un moment. Ja torno". Aquest cop però, lluiria al trau de la solapa una ensenya amb la seva ceba i un sol mot: *Quadern*.

Gràcies, decidit, animós, esforçat mestre Cuscó. Moltes gràcies.